

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORT
AFVALVERWERKINGSLOCATIE DE MARSEN

153-54

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Advies

Advies voor richtlijnen Milieu-effectrapport
afvalverwerkingslocatie De Marsen / Commissie voor de
Milieu-effectrapportage. - Utrecht : Commissie voor de
Milieu-effectrapportage
ISBN 90-71887-51-0
SISO 614.62 UDC [504.064.2:628.47](492.73)
Trefw.: milieu-effectrapportage ; De Marsen /
afvalverwerking ; De Marsen.

commissie voor de milieu-effectrapportage

WERKGROEP M.E.R. AFVALVERWERKINGSLOCATIE DE MARSEN TE ZWOLLE

Aan het College van Gedeputeerde Staten
van Overijssel,
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

uw kenmerk
MMI 87/1271

uw brief
7 oktober 1987

ons kenmerk
U548-87/K1/mh/153-55

onderwerp
Milieu-effectrapportage t.b.v.
de besluitvorming inzake de in-
richting van de afvalverwerkings-
locatie de Marsen te Zwolle.

utrecht,
4 december 1987

Met bovengenoemde brief verzocht U de Commissie voor de milieu-effectrapportage advies uit te brengen over de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effect-rapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming inzake de afvalverwerkingsloca-tie de Marsen te Zwolle.

Hierbij bied ik U het advies aan van de Commissie overeenkomstig artikel 41n, eerste lid van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Wabm). Voor de inhoud van het advies verwijs ik kortheidshalve naar de samenvatting, waarin de belangrijkste aandachtspunten uit het advies zijn bijeengebracht in overeenstemming met de onderwerpen die volgens de Wabm tenminste in een MER be-handeld zullen moeten worden.

Daarnaast vraag ik Uw speciale aandacht voor het volgende:

Bij de opstelling van haar advies voor richtlijnen heeft de Commissie de aanwij-zing van de locatie de Marsen door de Bestuurscommissie van het Samenwerkingsge-bied Afvalverwijdering Regio IJsseldelta en de opname van de locatie in het tweede Provinciale Afvalstoffenplan (1986-1992) van de provincie Overijssel als een gegeven beschouwd.

Aan deze keuze heeft geen milieu-effectrapportage (m.e.r.) ten grondslag gelee-gen, omdat zij geschiedde op een tijdstip dat voorafging aan de invoering van de wettelijke m.e.r.-plicht voor een dergelijke beslissing.

Om zich toch een beeld te vormen van de informatie op grond waarvan tot een keu-ze van de Marsen is gekomen, heeft de Commissie kennis genomen van de studie op basis waarvan de keuze van de locatie is gemaakt. Deze studie roept een aantal vragen op omtrent de geschiktheid van de locatie de Marsen als afvalverwerkingslo-catie, met name met betrekking tot de geohydrologische situatie in het gebied.

De Commissie dringt er dan ook in haar advies op aan deze aspecten in het kader van deze m.e.r. terdege te onderzoeken. Alleen zo kan immers een helder inzicht worden verkregen in de gevolgen van mogelijk optredende lekkages door de afdichtingsvoorzieningen aan de onderzijde van de stortplaats. Op deze wijze zal ook gehoor kunnen worden gegeven aan diverse inspraakreacties over de locatiekeuze, die U in het kader van het lopende vooroverleg voor deze m.e.r. hebben bereikt.

Uit gesprekken van de Commissie met bevoegd gezag en initiatiefnemer is gebleken dat er nog onduidelijkheid bestaat over de afvalverwerking van de binnen het Samenwerkingsgebied gelegen gemeenten Kampen en Nieuwleusen. In de startnotitie deelt de initiatiefnemer mede dat het huishoudelijk afval van Kampen en Nieuwleusen wordt afgevoerd naar een andere afvalverwerkingslocatie dan de voorgenomen inrichting. Volgens de Commissie verdient het, in het belang van een evenwichtige afweging van deze problematiek, aanbeveling om in het MER de milieuconsequenties aan te geven van de afvoer van het huishoudelijke afval van deze gemeenten, al dan niet naar de locatie de Marsen.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te kunnen leveren aan de vaststelling van de richtlijnen. Zij zal gaarne vernemen op welke wijze U gebruik zult willen maken van haar aanbevelingen en ook van de aanbevelingen van diegenen die op grond van artikel 41n van de Wabm opmerkingen hebben gemaakt over de inhoud van het op te stellen MER.

drs. H.G. Ouwerkerk,

voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Afvalverwerkingslocatie de Marsen

ADVIES VOOR RICHTLIJNEN VOOR DE INHOUD VAN HET MILIEU-EFFECTRAPPORT
AFVALVERWERKINGSLOCATIE DE MARSEN

Advies op grond van artikel 41 n, eerste lid, van de Wet van 23 april 1986 tot uitbreiding van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Regelen met betrekking tot milieu-effectrapportage) inzake de richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport ten behoeve van de besluitvorming over de afvalverwerkingslocatie de Marsen te Zwolle.

Uitgebracht aan het College van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel door een werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage.

De secretaris,

drs. R.L.J.M. Klerks

De voorzitter,

drs. H.G. Ouwerkerk

Utrecht, 4 december 1987

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1.	INLEIDING	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	PROBLEEMSTELLING EN DOEL	7
	3.1 Probleemstelling	7
	3.2 Doel van het voornemen	8
4.	DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN	8
	4.1 De voorgenomen activiteit	9
	4.2 Alternatieven	11
	4.2.1 Nulalternatief	11
	4.2.2 Locatie-alternatieven	11
	4.2.3 Inrichtingsalternatieven	12
	4.2.4 Nadere milieu-beschermende maatregelen	12
	4.2.5 Het alternatief met toepassing van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu	13
5.	TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN	13
6.	BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIK- KELINGEN VAN DAT MILIEU	14
7.	BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	16
	7.1 Algemeen	16
	7.2 Prioriteiten en mate van detail bij de gevolgen per milieu-aspect	16
	7.3 Bodem en grondwater	17
	7.4 Oppervlaktewater	17
	7.5 Biotische aspecten	18
	7.6 Landschap en cultuurhistorische aspecten	18
	7.7 Lucht	19
	7.8 Geluid	19
	7.9 Volksgezondheid, veiligheidsaspecten en zwerfvuil	19
	7.10 Belevingsaspecten en recreatie	20
	7.11 Indirecte effecten en gevolgen van volgactiviteiten	20
8.	VERGELIJKING VAN DE ONDER PARAGRAAF 7 AANGEDUIDE TE VERWACHTEN ONTWIKKELINGEN VAN HET MILIEU MET DE BESCHREVEN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU VAN ELK VAN DE IN BESCHOUWING GENOMEN ALTERNATIEVE OPLOSSINGEN	20
9.	OVERZICHT VAN DE LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE ACHTERAF	21
10.	VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER	21
11.	SAMENVATTING VAN HET MER	22

BIJLAGEN

1. Bekendmaking in de Staatscourant 195 van vrijdag 9 oktober 1987
2. Brief van Gedeputeerde Staten van Overijssel aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage van 7 oktober 1987 met verzoek om advies
3. Samenstelling van de werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage
4. Lijst van inspraakreacties, voor zover ontvangen door de Commissie voor 4 december 1987

1. INLEIDING

De Bestuurscommissie van het Samenwerkingsgebied Afvalverwijdering Regio IJsseldelta heeft in december 1986 het gebied de Marsen in de gemeente Zwolle aangewezen als afvalverwerkingslocatie voor de korte en middellange termijn, bestemd voor de vervanging van de stortplaats Westerveld. Voor de lange termijn zou de locatie kunnen dienen als centrale verwerkingsinrichting van afvalstoffen voor het Samenwerkingsgebied Afvalverwijdering Regio IJsseldelta. Het aangewezen gebied heeft een oppervlakte van 110-130 ha. Hiervan zal volgens het Samenwerkingsgebied 40 tot 60 ha benodigd zijn voor de inrichting van een afvalverwerkingslocatie. Ten behoeve van de besluitvorming over de vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet (AW) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) worden de regels toegepast met betrekking tot milieu-effectrapportage (m.e.r.) uit de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Staatsblad 211). Bevoegd gezag in het kader van de vergunningverlening inzake de AW is de provincie Overijssel. Voor de vergunningverlening inzake de WVO treedt het Zuiveringsschap West-Overijssel als bevoegd gezag op.

Per brief van 7 oktober 1987 (bijlage 2) verzochten Gedeputeerde Staten van Overijssel de Commissie voor de m.e.r. te adviseren over de richtlijnen met betrekking tot het door de initiatiefnemers (het Samenwerkingsgebied Afvalverwijdering Regio IJsseldelta en de gemeente Zwolle) op te stellen milieu-effectrapport (MER).

Op 9 oktober 1987 is door Gedeputeerde Staten van Overijssel als coördinerend bevoegd gezag hiertoe de procedure gestart. De bekendmaking van de m.e.r. vond plaats in de Staatscourant van 9 oktober 1987 (bijlage 1).

Het onderhavige advies is opgesteld door een werkgroep uit de Commissie voor de m.e.r. De samenstelling van deze werkgroep is gegeven in bijlage 3. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt daarom verder in dit advies "de Commissie" genoemd. Op 2 oktober bracht de Commissie een werkbezoek aan het gebied de Marsen waarbij zij van ambtelijke vertegenwoordigers van de initiatiefnemers en de provincie Overijssel nadere informatie kreeg over het voornemen. Vertegenwoordigers van de Commissie, bevoegd gezag en initiatiefnemers wisselden op 11 november 1987 van gedachten naar aanleiding van een tussentijds concept-advies van de Commissie.

Doel van het voorliggende advies van de Commissie is de milieu-aspecten van de voorgenomen aanleg en het beheer van een afvalverwerkingslocatie op de Marsen af te bakenen en de gewenste inhoud van de richtlijnen voor het MER aan te geven.

In de opstelling van haar advies heeft de Commissie alle (in totaal 7) via de provincie ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen die schriftelijk werden uitgebracht in beschouwing genomen. Voor zover deze reacties (zie bijlage 4) betrekking hebben op milieu-aspecten van het voornemen, werden zij in het advies verwerkt. Waar zulks het geval is wordt in de tekst door middel van een voetnoot naar de betreffende reactie verwezen. De Commissie heeft bij verwijzing naar de inspraakreacties

alleen bedoeld te refereren aan het betrokken onderdeel van die reacties. Een verwijzing betekent dus niet een verwijzing naar de integrale tekst van die reactie. Sommige verwijzingen zijn aangegeven als ondersteuning van de mening van de Commissie, terwijl andere verwijzingen onderwerpen aanroeren die hun oorsprong hebben in de inspraak.

Het advies is samengesteld in volgorde van onderwerpen welke een MER tenminste moet bevatten volgens artikel 41 j van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne. Hoofdstuk 2 bevat een samenvatting van de belangrijkste onderdelen van dit advies in de vorm van beknopt geformuleerde vragen waaraan in het MER ten behoeve van de besluitvorming aandacht zal moeten worden geschonken.

2. SAMENVATTING

Het Samenwerkingsgebied Afvalverwijdering Regio IJsseldelta en de gemeente Zwolle zijn voornemens een centrale verwerkingsinrichting voor afvalstoffen in het gebied de Marsen aan te leggen.

De Bestuurscommissie van het Samenwerkingsgebied heeft in december 1986 het gebied de Marsen aangewezen als locatie voor de verwerking van bouwen sloopafval, zuiveringsslib, bedrijfsafvalstoffen, plantsoen- en tuinafval en verontreinigde grond uit het Samenwerkingsgebied. Op de langere termijn (na 1999) zal de locatie ook kunnen dienen voor de verwerking van huishoudelijke afvalstoffen uit het Samenwerkingsgebied.

Ten behoeve van de besluitvorming over de vergunningverlening in het kader van de Afvalstoffenwet (AW) en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) wordt een milieu-effectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd. Het doel van het advies van de Commissie voor de milieu-effectrapportage is de milieu-aspecten van de voorgenomen aanleg en het beheer van een afvalverwerkingslocatie op de Marsen af te bakenen en de gewenste inhoud van de richtlijnen voor het milieu-effectrapport (MER) aan te geven.

Het advies van de Commissie is opgezet in de volgorde van de onderwerpen welke een milieu-effectrapport tenminste moet bevatten volgens artikel 41j van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne (Staatsblad 1986, 211). De belangrijkste onderdelen van dit advies zijn hierna samengevat in de vorm van een aantal vragen en punten waaraan in het milieu-effectrapport ten behoeve van de besluitvorming aandacht zal moeten worden gegeven¹.

Probleemstelling en doel (par. 3)

- Wat is de aard, de voorgeschiedenis en de achtergrond van de afvalproblematiek in het Samenwerkingsgebied Afvalverwijdering Regio IJsseldelta?
- Hoe luiden de prognoses ten aanzien van het afvalaanbod en -samenstelling in het Samenwerkingsgebied?
- Welke overwegingen hebben een rol gespeeld bij de aanwijzing van het gebied de Marsen als centrale locatie voor de verwerking van afvalstoffen uit het Samenwerkingsgebied?
- Waarop is het benodigde ruimtebeslag voor de afvalverwerkingslocatie van 40 tot 60 ha gebaseerd?
- Welke hoeveelheden te verwerken afvalstoffen op de Marsen naar categorieën zijn te voorzien voor de periode na 1999 en welke rol kunnen de in de startnotitie genoemde VAM-opties hierbij spelen?
- Welke beoordelingscriteria kunnen worden aangegeven waaraan de alternatieven en varianten kunnen worden getoetst?

1 Tussen haakjes zijn de bijbehorende paragrafen van het advies aangegeven.

De activiteit en de alternatieven (par. 4)

Bij een beschrijving van de voorgenomen activiteit zal een onderscheid moeten worden gemaakt naar:

- a. de aanleg van de stortplaats en de installaties:
 - welke werken en werkzaamheden worden voorgenomen in verband met de inrichting, zowel op de locatie zelf als elders?
 - hoe vindt isolatie van de stortplaats (onder- en eventuele bovenafdichting) plaats t.o.v. de omgeving?
 - hoe luidt het processchema van de voorziene installaties?
 - hoe vindt landschappelijke inpassing van de locatie in haar omgeving plaats?
- b. gebruik en onderhoud van de locatie:
 - welke vervoersstromen naar en van de locatie zijn te voorzien?
 - welke hoeveelheden van welke categorieën afvalstoffen worden op de locatie verwerkt? Welke verwerkingstechnieken worden toegepast?
 - hoe vindt registratie van de aangevoerde afvalstoffen plaats?
 - welke hoeveelheden afvalwater (en van welke kwaliteit) worden behandeld en/of afgevoerd?
 - in welke mate treedt de vorming van stortgas op? Welke voorzieningen worden hiervoor getroffen?
 - welke geluid-, stank- en stofoverlast is van de verwerkingslocatie te verwachten?
 - welke controlevoorzieningen worden getroffen?
 - hoe luiden de overwegingen over gebruik en beheer in de periode na 1999?
- c. het uit gebruik nemen en de eventuele afbraak van de installaties c.q. eindafwerking en beheer van de stortplaats:
 - hoe luiden de verwachtingen t.a.v. het tijdstip van (deel-)beëindigingen van activiteiten en de realiseringkansen van mogelijke eindbestemmingen?
 - hoe vindt de eindafwerking plaats? Hoe vinden beheer en controle na gerealiseerde eindbestemmingen plaats, zulks met name met het oog op nog optredende milieu-effecten van reeds gesloten delen van de afvalverwerkingslocatie? Welke milieu-effecten kunnen de verschillende eindbestemmingen hebben?
 - welke alternatieven worden overwogen? Naar de mening van de Commissie behoren daartoe in ieder geval het nulalternatief, locatie-alternatieven, inrichtingsalternatieven, nadere milieu-beschermende maatregelen en het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast (het zogeheten meest milieu-vriendelijke alternatief).
 - het nulalternatief kan mede worden opgevat als een referentiekader voor de beoordeling van de milieu-effecten (par. 4.2.1).
 - aan welke eisen zal een locatie vanuit milieu-oogpunt moeten voldoen (par. 4.2.2)?
 - welke alternatieven worden beschouwd voor de inrichting van de afvalverwerkingslocatie (par. 4.2.9)?
 - welke nadere milieu-beschermende maatregelen worden overwogen (par. 4.2.4)?
 - hoe moet de locatie met de verwerkingsfaciliteiten worden ingericht en uitgevoerd indien de best bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast (par. 4.2.5)?

Besluitvorming (par. 5)

- Hoe zal de besluitvorming over de activiteit verlopen en voor welk besluit wordt het MER opgesteld? Welke procedure en welk tijdplan worden daarbij gevolgd?
- Welke reeds genomen besluiten of beleidsvoornemens stellen randvoorwaarden of beperkingen aan de besluitvorming?
- Welke andere besluiten zullen nog genomen moeten worden om de installaties te kunnen realiseren?

Het bestaande milieu (par. 6)

- De omvang van het studiegebied varieert per milieu-aspect en wordt bepaald door de invloedssfeer van de aanleg en het gebruik van de afvalverwerkingslocatie.
- Bijzondere aandacht bij dit onderdeel van het MER vergt de geohydrologische situatie rondom de afvalverwerkingslocatie.
- De volgende milieu-aspecten verdienen bij dit onderdeel van het MER met name aandacht: abiotische kenmerken (bodem en grondwater, oppervlaktewater, lucht en geluid), biotische kenmerken (flora en vegetatie, vogels en overige dieren), huidig bodemgebruik en landschap.

Gevolgen voor het milieu (par. 7)

- Welke voorspellingsmethoden en -modellen zijn gebruikt?
- In de paragrafen 7.3 tot en met 7.11 van het advies wordt, voornamelijk in de vorm van vragen, ingegaan op de te verwachten gevolgen per milieu-aspect. Bij de behandeling van deze gevolgen per milieu-aspect zal ook moeten worden gelet op de onderlinge afhankelijkheid van en de samenhang tussen de onderscheiden milieu-aspecten.
- De gevolgen per milieu-aspect betreffen bodem en grondwater, oppervlaktewater, biotische aspecten, landschap en cultuurhistorische aspecten, lucht, geluid, volksgezondheid, veiligheidsaspecten en zwerfvuil, beleevingsaspecten en recreatie, indirecte effecten en effecten van volgcactiviteiten.

Betekenis van de gevolgen voor het milieu van de verschillende te beschrijven alternatieven (par. 8)

- Hoe worden de gevolgen voor het milieu van de verschillende alternatieven en varianten beoordeeld en in hoeverre zijn deze in onderlinge vergelijking per milieu-aspect te waarderen?

Leemten in kennis en informatie en evaluatie achteraf (par. 9)

- Welke leemten in kennis en informatie bestaan er nog? Welke onzekerheden zijn er ten aanzien van de gebruikte gegevens, de gebruikte voorspellingsmethoden en de te verwachten milieu-gevolgen?
- Wat is het belang van deze leemten in kennis voor de besluitvorming?
- Welke voorbereidingen zullen worden getroffen om de werkelijk optredende gevolgen voor het milieu te kunnen meten (evalueren) en zonodig te corrigeren na realisering van de activiteit?

Vorm en presentatie van het MER (par. 10)

- Het MER kan worden opgesteld als afzonderlijk document of als onderdeel van de vergunningaanvraag. In het laatste geval zal het MER dan wel afzonderlijk herkenbaar moeten zijn.
- De inhoud van het MER zal zo objectief mogelijk moeten zijn en moeten worden gericht op de bij de betrokkenen levende vragen.

Samenvatting van het MER

- Is de samenvatting van het MER goed afgestemd op de inhoud van het MER?

3. PROBLEEMSTELLING EN DOEL

Het MER dient een nauwkeurige en operationele omschrijving te bevatten van het doel en belang van het voornemen of wel van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd (artikel 41j, lid 1 onder a).

3.1 Probleemstelling

In het MER dient een overzicht te worden gegeven van de aard, de voorgeschiedenis en de achtergronden van de afvalproblematiek in de provincie Overijssel in het algemeen en in het Samenwerkingsgebied Afvalverwijdering Regio IJsseldelta in het bijzonder en van de beleidsmatige uitgangspunten op dit terrein van Rijk, provincie en samenwerkingsgebied.

Tevens dient een beschrijving te worden gegeven van de verschillende soorten en hoeveelheden afvalstoffen en van de wijze waarop deze thans worden verwerkt en in de toekomst zullen worden verwerkt². Uit deze beschouwing zou een beeld moeten resulteren van de samenstelling en omvang van de op de afvalverwerkingslocatie te brengen afvalstromen. Daarbij dient tevens een verantwoording te worden gegeven van het in de startnotitie aangekondigde voornemen om in de periode tot 1999:

- huishoudelijk afval en grof vuil c.a. af te voeren naar de VAM in Wijsster;
- geen huishoudelijk afval uit de gemeente Kampen en Nieuwleusen (welke leveringscontracten met de VAM hebben tot 1987 resp. hadden tot 1985) op de locatie De Marsen te accepteren.

Daarnaast dient bij de omschrijving van de problematiek ingegaan te worden op de overwegingen die tot de aanwijzing van het gebied de Marsen als centrale locatie voor de verwerking van afvalstoffen hebben geleid³. Tevens dient aangegeven te worden welke delen van het gebied van ca. 120 ha in aanmerking komen (randvoorwaarden) voor de situering van de afvalverwerkingslocatie van ca. 50 ha, waarbij een onderbouwing moet worden gegeven van de benodigde oppervlakte.

Zoals blijkt uit de startnotitie is het toekomstige afvalaanbod op de locatie de Marsen met een aantal onzekerheden omgeven.

Voor de periode 1990 tot 1999/2000 wordt een gemiddeld afvalaanbod geraamd van minimaal 74.275 en maximaal 158.275 ton per jaar. Dit betreft alleen bouw- en sloopafval en zuiveringsslib. Voor andere, eveneens op de

2 In de inspraakreacties (zie bijlage 4, inspraakreactie nr. 7 van de Natuur en Milieufederatie Overijssel) worden opmerkingen gemaakt over de doelmatigheidsaspecten van het voorgenomen initiatief. In het onderhavige advies laat de Commissie deze aspecten buiten beschouwing omdat een dergelijke afweging plaatsvindt binnen het provinciale beleid zoals dat is neergelegd in het Provinciale Afvalstoffenplan.

3 Bijlage 4, inspraakreactie nr. 4 van de Streekvereniging Marsen/Berkummerbroek

locatie te verwerken categorieën afvalstoffen, te weten bedrijfsafvalstoffen ex art. 25 AW, plantsoen- en tuinafval en verontreinigde grond worden geen hoeveelheden genoemd.

Gelet op het bovenstaande beveelt de Commissie aan, dat de beschrijving van de voorgenomen activiteit (met de verschillende alternatieven) wordt gerelateerd aan een aantal onderbouwde scenario's, waartoe ter indicatie van uitersten, in ieder geval dienen te behoren:

- een minimum scenario, uitgaande van een minimum inschatting van de te storten hoeveelheden van de genoemde afvalstoffen in de periode 1990 - 1999/2000,
- een maximum scenario, uitgaande van maximale hoeveelheden in de periode 1990 - 1999/2000.

Het ligt voor de hand hier minimaal een scenario aan toe te voegen dat uitgaat van de meest waarschijnlijk te achten hoeveelheden.

Daarnaast dient voor de lange termijn (periode vanaf 1999) een onderbouwing te worden gegeven van de te verwerken hoeveelheden afvalstoffen (inclusief huishoudelijk afval, grof huisvuil en bedrijfsafvalstoffen ex art. 25 AW uit het gehele samenwerkingsgebied), waarbij tevens aandacht wordt besteed aan de in de startnotitie genoemde VAM-opties.

3.2 Doel van het voornemen

Uit de hiervoor aangeduide probleemstelling moet in het MER het doel van het voornemen worden omschreven in relatie tot de afvalproblematiek in het Samenwerkingsgebied. Hierbij dient tevens aandacht te worden besteed aan de inpassing van het voornemen in het Provinciale Afvalstoffenplan (PAP) en het (ontwerp) Plan verwijderen zuiveringsslib 1987-1992 van de provincie Overijssel.

Gelet op de eerder aangeduide onzekerheden over het afvalaanbod en mede daarmee samenhangend de te installeren verwerkingsmethoden zal tot de formulering van het doel mede moeten behoren het zodanig inrichten, gebruiken en beheren van de stortplaats, dat flexibel en milieu-technisch verantwoord op deze onzekerheden kan worden ingespeeld.

Beoordelingscriteria dienen te worden gebruikt waaraan de alternatieven en varianten die in het MER worden uitgewerkt, kunnen worden getoetst. Hiertoe behoren onder meer de normen en streefwaarden van het milieubeleid (zie paragraaf 5).

4. DE VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN DE REDELIJKERWIJS IN BESCHOUWING TE NEMEN ALTERNATIEVEN

In het MER moeten de voorgenomen activiteit en de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en varianten daarvan worden beschreven en uitgewerkt. Indien de initiatiefnemer al een voorkeur heeft voor één van deze alternatieven of varianten dient dit in het MER te worden aangegeven. De motivering van de keuze van de nader in beschouwing genomen (reële) alternatieven en varianten dient in het MER te worden beschreven,

alsmede het selectieproces dat tot een eventueel voorkeursalternatief heeft geleid.

4.1 De voorgenomen activiteit

De beschrijving van de voorgenomen activiteit met al zijn deelaspecten zal met name gedetailleerd moeten zijn voor de periode 1990 - 1999/2000. De beschrijving zal moeten worden gegeven voor de verschillende onder 3.1 aangeduide scenario's.

Bij een beschrijving van de voorgenomen activiteit zal een onderscheid moeten worden gemaakt naar:

- a. de aanleg van de stortplaats en de installaties;
- b. gebruik en onderhoud/beheer van installaties en stortplaats;
- c. het uit gebruik nemen en de eventuele afbraak van de installaties c.q. eindafwerking en beheer van de stortplaats.

ad a. Bij een beschrijving van de aanleg en inrichting van de locatie dient aandacht te worden besteed aan:

- de voorgenomen werken en werkzaamheden in verband met de inrichting van de afvalverwerkingslocatie (met een uiteenzetting van de mogelijke procesmatige verwerkingsmethoden en de hiervoor benodigde installaties), zowel op de locatie zelf als elders;
- de wijze van onderafdichting en (eventuele) bovenafdichting en drainagesystemen⁴;
- de wijze waarop controle zal plaatsvinden op de aanleg van milieu-beschermende voorzieningen;
- de vormgeving en de hoogte van de eventueel te realiseren installaties;
- het processchema van deze installaties en de eventueel gefaseerde opzet van de verschillende onderdelen daarvan;
- een ontwerp van de landschappelijke inpasbaarheid van de verschillende elementen (m.n. de stortplaats) van de afvalverwerkingslocatie, waarbij de capaciteit van een volgens dit ontwerp opgezette afvalverwerkingslocatie wordt aangegeven.

ad b. Bij het gebruik en onderhoud van de locatie dient aandacht te worden besteed aan:

- de vervoersstromen naar en van de afvalverwerkingslocatie (onderverdeeld in vrachtwagens/huisvuilwagens en personenauto's, waarbij een overzicht wordt gegeven van de procentuele aankomstverdeling op een gemiddelde werkdag);
- de verhouding van het voor de afvalverwerkingslocatie bestemde verkeer ten opzicht van het overige verkeer op de aan- en afvoer routes;

4 Bijlage 4, inspraakreactie nr. 4 van de Streekvereniging Marsen/Berkummerbroek
inspraakreactie nr. 5 van het Waterschap de Noorder Vechtdijken

- de kwantiteit en kwaliteit van de op de locatie te verwerken categorieën afvalstoffen;
 - de toe te passen verwerkingstechnieken voor de verschillende op de afvalverwerkingslocatie aan te voeren afvalstoffencategorieën, met een aanduiding van de hoeveelheid en kwaliteit van de hierbij eventueel vrijkomende bruikbare producten;
 - registratie van de aangevoerde afvalstoffen naar afvalcategorie. Opslag en doorgeleiding van afvalstoffen (zoals chemische afvalstoffen) die niet op de locatie mogen worden gestort;
 - de kwantiteit en kwaliteit van het af te voeren water en behandeling en lozing van afvalwater⁵; hierbij dient te worden aangegeven of het afvalwater van de verwerkingslocatie ter plaatse wordt behandeld of wordt afgevoerd naar een rioolwaterzuiveringsinstallatie;
 - de beheersing van de productie en verspreiding van stortgas;
 - de productie van geluid door transportverkeer, werktuigen op de afvalverwerkingslocatie en de installaties;
 - de eventuele stank- en stofoverlast;
 - de behandeling van eventuele calamiteiten;
 - de wijze waarop controle zal plaatsvinden, in het bijzonder op het beheer van voorzieningen, de aanbidding en registratie van aangevoerde afvalstoffen, de verwerking daarvan (o.a. de stortwijze) en de afwerking;
 - overwegingen over het gebruik en beheer van de stortplaats in de periode na 1999/2000;
 - de wijze waarop en de periode gedurende welke tijdens en na het gebruik blijvende controle op lekkage en andere mogelijke gevolgen zal plaatsvinden.
- ad c. Bij een beschrijving van geheel of gedeeltelijk uit gebruik nemen van de afvalverwerkingslocatie, de daarbij in voorkomende gevallen behorende afbraak van de installaties, de eindafwerking en het beheer van de stortplaats, dient aandacht te worden besteed aan:
- de verwachtingen ten aanzien van het tijdstip van (deel-)beëindigingen van activiteiten op de afvalverwerkingslocatie en de realiseringsskansen van mogelijke eindbestemmingen;
 - de eindafwerking van de terreingedeelten in relatie tot die eindbestemmingen;
 - het beheer van gerealiseerde eindbestemmingen in de zin van blijvende controle op grondwaterverontreiniging en het beheer van percolatiewater en gasontwikkeling;
 - de milieu-effecten van de verschillende eindbestemmingen waartoe met name de landschappelijke inpassing wordt gerekend.

5 Bijlage 4, inspraakreactie nr. 5 van het Waterschap de Noorder Vechtdijken

4.2 Alternatieven

De keuze van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en varianten moet in het MER zorgvuldig worden gemotiveerd.

De alternatieven zullen wat betreft diepgang en detaillering vergelijkbaar moeten zijn. In het MER moet worden aangegeven hoe het gestelde doel van het voornemen kan worden bereikt met behulp van de beschouwde alternatieven. De onder 4.1 genoemde aspecten dienen per alternatief aan de orde te komen. De Commissie beveelt aan dat, behalve de voorgenomen activiteit, tenminste de volgende alternatieven (waarbinnen overigens nog varianten denkbaar zijn terzake van inrichting, transport, controle, afwerking, eindbestemming en monitoring) worden uitgewerkt:

4.2.1 Nulalternatief

Het nulalternatief is het alternatief waarbij de voorgenomen activiteit tot aanleg van de afvalverwerkingslocatie niet zou plaatsvinden en waarbij de huidige bestemming van het aangewezen gebied in wezen niet zou veranderen. De nul-situatie dient als referentie te worden beschouwd met betrekking tot de alternatieven en varianten die reëel uitvoerbaar zijn voor de realisering van het doel. Daarbij dient een globale aanduiding te worden gegeven van de oplossingsmogelijkheden voor verwerking van het afval indien dit niet op de locatie de Marsen zou geschieden.

4.2.2 Locatie-alternatieven

In de startnotitie wordt vermeld dat binnen het aangewezen locatie-gebied van 110-130 ha in de periode tot 2010 ongeveer 40-60 ha benodigd zal zijn, gegeven de vele onzekerheden met betrekking tot afvalaanbod en de verwerkingsmethode(n) op de langere termijn. Voor de korte termijn (periode tot 1999/2000) zal ca. 10-15 ha benodigd zijn.

In het MER dienen de verschillende locatie-alternatieven zoveel als mogelijk of wenselijk op gelijkwaardige wijze te worden behandeld. Hierbij dient een overzicht te worden gegeven van milieu-criteria en criteria betreffende natuur en landschap welke een rol spelen bij de locatiekeuze. Het is gewenst dat de mogelijke verwerkingsmethoden, althans voor zover die de keuze van de locaties (wezenlijk) kunnen beïnvloeden, daarbij ook aan de orde komen.

Met het oog op de milieu-aspecten van de verschillende locatie-alternatieven moet in het MER een inzicht worden geboden in:

- De geohydrologische situatie van het gebied en zijn omgeving.
- De bodemkundige situatie ter plaatse.
- De aanwezigheid van gevoelige objecten (bestaand en voorgenomen) in de directe omgeving van de locatie, zoals gevoelige industrieën (bijv. levensmiddelenindustrieën), woongebieden, natuurgebieden, waterwingebieden, cultuurhistorische en archeologisch waardevolle objecten die vooral gevoelig zijn voor verontreiniging via het grond- en oppervlaktewater en via de lucht.

- De gevolgen voor de agrarische ontwikkelingsmogelijkheden in het gebied de Marsen .
- Ligt de locatie vlak bij oppervlaktewater dat bij een bijzonder voorval sterk kan worden verontreinigd door de installatie?
- Hoe kan de verkeersdruk die het gevolg is van het gebruik van de afvalverwerkingslocatie op aanvaardbare wijze worden geregeld?
- De landschappelijke inpasbaarheid van de locatie, mede gezien de ligging aan de rand van een gebied dat door het Rijk is aangeduid als Nationaal Landschap.

4.2.3 Inrichtingsalternatieven

Tot de alternatieven betreffende de inrichting van de stortplaats behoort in ieder geval het alternatief waarbij voldaan wordt aan de Richtlijn gecontroleerd storten. Per in de Richtlijn behandeld onderwerp zal moeten worden aangegeven op welke wijze in deze concrete situatie conform de Richtlijn kan worden gehandeld.

Daarnaast zijn ten aanzien van de inrichting van de afvalverwerkingslocatie varianten denkbaar o.a. met betrekking tot:

- scheidingsinstallatie(s), puinbreekinstallatie;
- compostering;
- opslag/overslagruimten (o.a. glas, papier, schroot);
- depot klein chemisch afval;
- stortvloer voor visuele inspectie of verder gaande controle van aangevoerde afvalstoffen;
- stortcompartimenten voor afval;
- bijzondere stortcompartimenten voor bepaalde bedrijfsafvalstoffen, verontreinigde grond e.d.;
- situering van kantoorgebouwen;
- interne ontsluitingswegen;
- ontsluitingsmogelijkheden van de locatie;
- hoogte en taluds van de stortplaats;
- fasering van de aanleg, in de zin van het openhouden van mogelijkheden voor uitbreiding van de installaties en de stortplaats indien het aantal toeleverende gemeenten en hoeveelheden en categorieën aangeboden afvalstoffen toenemen;
- eindbestemming, waarbij m.n. bedoeld wordt op de eisen die de diverse mogelijke eindbestemmingen thans reeds stellen aan de inrichting van de locatie, o.a. storthoogte, hellingen en afdekking (zie ook par. 4.1 ad c).

4.2.4 Nadere milieu-beschermerende maatregelen

De nadelige milieu-effecten die bij de aanleg en het functioneren van de stortplaats en de installaties kunnen optreden, dienen in het MER beschreven te worden (zie par. 7). Daarnaast moet worden nagegaan welke mogelijke maatregelen, als aanvulling op de genoemde inrichtingsalternatieven, genomen kunnen worden om deze milieu-effecten tegen te gaan of te verminderen. De afgeleide effecten van dergelijke maatregelen moeten ook

6 Bijlage 4, inspraakreacties nr. 1 en 6 van J. v.d. Berg en M. Hageman

worden beschouwd. Vooral die effecten die niet of nagenoeg niet omkeerbaar zijn, verdienen daarbij de aandacht. Daarbij zal er op gelet moeten worden, dat deze maatregelen een milieu-probleem niet slechts doorschuiven van het ene milieu-aspect naar het andere of dat combinaties van milieu-beschermende maatregelen per saldo toch een negatief resultaat opleveren.

Daarbij is het van groot belang, dat milieu-beschermende maatregelen zich vooral richten op de samenhangen, die er bestaan tussen de verschillende milieu-aspecten.

4.2.5 Het alternatief met toepassing van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu

Het zogeheten "meest milieu-vriendelijke alternatief" dient volgens artikel 41j, lid 3 van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne in ieder geval in het MER te worden beschreven.

Het meest milieu-vriendelijke alternatief kan worden beschouwd als een combinatie van een zo milieu-vriendelijk mogelijke uitvoering van de onderdelen van de afvalverwerkingslocatie (zie par. 4.2.3) met de genoemde milieu-beschermende maatregelen (zie par. 4.2.4) op de vanuit milieu-oogpunt gezien minst schadelijke locatie.

Wat betreft de uitvoeringsaspecten kan hier gewezen worden op de bescherming tegen het indringen van regenwater, het voorkómen van lekkage, de verzameling, behandeling en lozing van het percolaat, het voorkómen van stof- en stankoverlast, de inpassing in het landschap, de beplantingen, de transportvoorzieningen, mogelijkheden tot methaangasonttrekking en eventuele benutting, de regeling van vervoersstromen met het oog op werk- en schoolverkeer, controle en monitoring.

5. TE NEMEN EN EERDER GENOMEN BESLUITEN

In het MER wordt vermeld ten behoeve van welk besluit het MER is opgesteld en dienstig kan zijn en door wie of welke overheidsinstanties dit besluit zal worden genomen. Tevens wordt beschreven volgens welke procedure (met eventuele coördinatie van de eveneens te nemen besluiten in de sfeer van de ruimtelijke ordening) en tijdplan dit geschiedt en welke adviesorganen en -instanties daarbij formeel of informeel betrokken zijn. Voorts dient te worden vermeld welke ter zake doende overheidsbesluiten reeds zijn genomen en welke openbaar gemaakte beleidsvoornemens beperkingen kunnen opleggen of randvoorwaarden stellen aan de betreffende besluiten waarvoor het MER is opgesteld, dit onder vermelding van de status van deze besluiten (hardheid; hoe lang geleden genomen). Evenzeer dient te worden aangegeven welke besluiten (in een later stadium) nog zullen (moeten) worden genomen in het betreffende studiegebied en daarbuiten, teneinde het project ten uitvoer te kunnen brengen.

Ten aanzien van eerder genomen besluiten en andere beperkingen en te nemen besluiten kunnen als indicatie de volgende vragen gesteld worden:

- Wat is het overheidsbeleid dat ligt achter de oprichting van afvalverwerkingsinstallaties en welke beperkingen legt dit beleid op?

- Ten behoeve van welke besluiten wordt het MER opgesteld? Zal daarbij (vrijwillige) coördinatie optreden (AW - WVO - locatiekeuze - bestemmingsplan)? Wat is de te volgen besluitvormingsprocedure en de tijdplanning daarvan?
- Welke mogelijke beperkingen leggen bijvoorbeeld het streekplan, het bestemmingsplan (voor de locatiekeuze), eventuele gepubliceerde (ontwerp)-milieubeleidsplannen (zoals het provinciale afvalstoffenplan) en het besluit tot aanleg van een 380 KV-lijn langs de rand van het gebied op?
- Welke toetsingscriteria zijn van betekenis zoals normen, richtlijnen en uitgangspunten van het milieubeleid bijvoorbeeld de Richtlijn gecontroleerd storten en zijn er andere van te voren vastgestelde toetsingscriteria?

6. BESTAANDE TOESTAND VAN HET MILIEU EN DE TE VERWACHTEN ONTWIKKELINGEN VAN DAT MILIEU

Het studiegebied strekt zich, afgezien van de locatie, ook uit over de aangrenzende gebieden die door de activiteit beïnvloed kunnen worden. Per milieu-aspect (geluid, water, landschap e.d.) kan de omvang van het beïnvloedingsgebied verschillen en beperkt blijven tot die gebieden waar meetbare of anderszins waarneembare veranderingen in de toestand van het milieu ten gevolge van de alternatieve oplossingen mogelijk zijn. Waar gebieden in belangrijke waterhuishoudkundige en andere ecologische relaties (fourageer-, rustgebieden e.d. van de (avi)fauna) staan met het directe beïnvloedingsgebied rondom de locatie, behoren deze gebieden ook tot het studiegebied.

Bijzondere aandacht vergt de geohydrologische situatie rondom de afvalverwerkingslocatie, waarbij aangegeven zal moeten worden of sprake is van wegzijging respectievelijk kwel en via welke stroombanen in het grondwater momenteel het overtollig water van het geplande stortterrein wordt afgevoerd. Aangegeven zal moeten worden in welke richting het grondwater stroomt en waar dit water weer opkwelt of wordt gebruikt (natuurgebieden, waterlopen, grondwateronttrekking ten behoeve van drinkwatervoorziening, landbouw of industrie). Tevens dient te worden aangegeven welke ontwikkelingen zijn te verwachten die van invloed zijn op omvang en richting van de grondwaterstroming.

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied dient in het MER te worden beschreven voor zover die toestand van belang is voor de voorspelling van de gevolgen voor het milieu bij uitvoering van de voorgenomen activiteit volgens ieder van de te beschouwen alternatieven en varianten. Deze beschrijving heeft vooral ten doel inzicht te verschaffen in de vraag welke gevolgen zouden kunnen optreden en hoe deze kunnen worden vermeden of, als dat niet mogelijk is, kunnen worden beperkt. De beschrijving van de bestaande toestand van het milieu en van de te verwachten (autonome) ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit niet zou worden ondernomen (nulalternatief, zie paragraaf 4.2.1), dient als referentiekader voor de beschrijving van de gevolgen voor het milieu en de

onderlinge vergelijking van de alternatieven (zie de hierna volgende paragrafen 7 en 8). Daarbij dient rekening te worden gehouden met eventuele volgeffecten van voltooide of lopende ingrepen in het studiegebied.

Het is van belang het kaartmateriaal bij de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu in het MER te presenteren op een gedetailleerde schaal, b.v. 1:5.000 voor de locatie zelf, 1:10.000 voor de naaste omgeving en 1:25.000 voor de ruimere omgeving.

Bij de beschrijving van de bestaande toestand van het milieu zal het MER aandacht moeten geven aan de volgende aspecten:

- a. Abiotische kenmerken⁷
- bodem en grondwater : geohydrologische schematisering, stromingspatronen, chemische samenstelling, bestaande verontreiniging;
 - oppervlaktewater : waterhuishouding, waterbalans, watergebruik, relatie met specieke deelgebieden, waterkwaliteit bestaande lozingen;
 - lucht (mede in relatie tot het verkeer) : CH₄, stank, stof;
 - geluid : verkeersdruk (incl. railverkeer), geluidsbelasting;
- b. Biotische kenmerken
- flora en vegetatie : soorten, natuurwetenschappelijke waarden⁸;
 - vogels : soorten, functies van het gebied (fourageergebied, rustgebied, ruigebied, broedgebied, etc.);
 - overige dieren : vissen, zoogdieren, ongewervelde dieren en de relevante functies van het gebied voor deze dieren;
 - ontwikkelingspotenties: de gesteldheid van het milieu als uitgangspunt voor mogelijke vergroting van de natuurlijke rijkdom (macro- en microgradiënten in bodem en grondwater, landschapsecologische samenhangen).
- c. Huidig bodemgebruik
Landbouw, recreatie, verkeer, wonen, zandwinning, grondwateronttrekking.
- d. Landschap
Dit betreft de geomorfologische gesteldheid (m.n. microreliëf), de visueel-ruimtelijke en de cultuurhistorische kenmerken (elementen en

7 Bijlage 4, inspraakreactie nr. 5 van het Waterschap de Noorder Vechtdijken

8 Bijlage 4, inspraakreactie nr. 7 van de Natuur en Milieufederatie Overijssel en het advies van de directie Landbouw, Natuur en Openluchtrecreatie

patronen) alsmede de relatie daartussen en de dynamiek daarvan in de tijd; indien relevant ook archeologische aspecten. E.e.a. zowel voor de locatie zelf als voor de omgeving.

e. Te verwachten ontwikkelingen

Uitgangspunt is de situatie zonder aanleg van de afvalverwerkingslocatie. Bij de beschrijving van de "autonome" ontwikkeling is vooral belangrijk, welke milieugevolgen de plausibel te achten andere vormen van grondgebruik (bijv. landbouw, recreatie) zonder aanleg van het voorgenomen object zullen hebben.

7. BESCHRIJVING VAN DE GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Een beschrijving van de milieu-effecten zal uiteindelijk moeten resulteren in een vergelijking tussen de verschillende alternatieven.

7.1. Algemeen

Bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu dient er rekening mee te worden gehouden, dat zij tijdelijk of permanent van aard kunnen zijn, of zelfs pas op langere termijn geleidelijk waarneembaar kunnen worden. Ook dient onderscheid te worden gemaakt naar het optreden van effecten als gevolg van de inrichting van de locatie en als gevolg van het gebruik en het beheer van de locatie en de infrastructuur alsmede de uiteindelijke afwerking. De te verwachten gevolgen voor het milieu zullen zoveel mogelijk in hun onderlinge samenhang moeten worden beschouwd. De gevolgen moeten bij voorkeur in absolute zin worden beschreven. Dit is van belang voor een zo kwantitatief mogelijke vergelijking van de alternatieven. Dit geldt met name voor die milieu-aspecten die met prioriteit behandeld behoren te worden.

In het MER zullen de gebruikte voorspellingsmethoden en -modellen moeten worden beschreven en zal de mate van betrouwbaarheid moeten worden aangegeven die aan deze methoden en modellen kan worden toegekend. Tevens zal een indicatie behoren te worden gegeven van de variatie in de voorspellingsresultaten die kan worden verwacht als gevolg van onzekerheden en onnauwkeurigheden in de methoden en modellen. Bij onzekerheid over het wel of niet optreden van effecten moet behalve de meest waarschijnlijke ontwikkeling ook de slechtst denkbare situatie worden beschreven. De keuze van de voorspellingsmethoden moet gegeven worden in relatie tot wat hierover recentelijk is bijeengebracht en gepubliceerd (ondermeer in de serie over voorspellingsmethoden gepubliceerd in de m.e.r.-reeks van de Ministeries van VROM en van Landbouw en Visserij).

7.2. Prioriteiten en mate van detail bij de gevolgen per milieu-aspect

De nadruk bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu behoort te liggen op die gevolgen die onomkeerbaar of nagenoeg onomkeerbaar zijn.

De gevolgen van de uitvoering van het voornemen zijn het meest ingrijpend te achten bij de aspecten bodem, water, landschap, flora en fauna.

Alleen als belangrijke verschillen tussen de alternatieven en varianten worden verwacht, moeten de effecten per afzonderlijk alternatief of variant worden beschreven. Bij geringe verschillen kan worden volstaan met een aanduiding daarvan.

7.3 Bodem en grondwater

Bij het gecontroleerd storten zal een stortplaats ingericht dienen te worden volgens de Richtlijn gecontroleerd storten van het Ministerie van VROM. Hierbij wordt uitgegaan van isolatie van het gestorte afval ten opzichte van bodem en grondwater. De te gebruiken isolatiematerialen hebben echter een eindige levensduur. Op termijn moet dan ook rekening worden gehouden met lekkage van percolatiewater en diens gevolge met verontreiniging van bodem en grondwater. Met het oog hierop adviseert de Commissie dat in het MER de controlemogelijkheden met betrekking tot lekkage worden besproken, alsmede de factoren, die de samenstelling van het percolaat beïnvloeden. Hiertoe behoren ook de voorgestelde storthoogte, eventuele recirculatie van percolatiewater en gasonttrekking in relatie met de in 3.1. aangeduide scenario's.

Het MER dient eveneens inzicht te verschaffen in het potentiële beïnvloedingsgebied en in de saneringsmogelijkheden van bodem en grondwater voor het geval dat er lekkage optreedt, rekening houdend met de geohydrologische omstandigheden (kwel/wegzijging). Bij deze beschouwing dient rekening gehouden te worden met het eventueel optreden van dichtheidsstroming, waardoor verontreinigingen relatief snel tot grote diepten zouden kunnen doordringen. De kans daarop dient te worden geïndiceerd. Ten aanzien van de breedte van een onverhoopt uit de afvalstortplaats voortkomende tong van verontreinigd water is ondermeer de oriëntatie van de stortplaats ten opzichte van de stromingsrichting van het grondwater in het gebied van belang alsmede de ligging van onttrekkingsgebieden van grondwater voor de drink-, industrie- en landbouwwatervoorziening (zie 7 en 8.8).

Ook dienen de gevolgen van ontgrondingen ter plaatse van de locatie of elders in verband met het verkrijgen van ophoog- en afdekgrond en de effecten van eventuele bemalingen daarbij (e.e.a. voorzover deze ontgrondingen speciaal voor dit doel zouden worden uitgevoerd), alsook het transport van de ophoog- en afdekgrond aan de orde te komen in het MER. Tevens dient het MER zo mogelijk inzicht te verschaffen in verontreinigingen van bodem en grondwater door de compostering en andere vormen van afvalverwerking alsmede de (tijdelijke) opslag van verontreinigde grond en klein chemisch afval.

7.4 Oppervlaktewater

Verontreiniging van oppervlaktewater kan plaats vinden door toestroming van door de stortplaats verontreinigd grondwater, door zijdelings uittreden van het in de stortplaats geïnfiltreerde water, door percolatiewater

van de compostering en door zwerf- en waaivuul. In het MER behoren aard en omvang van mogelijke verontreinigingen aangeduid te worden. Ook zal aandacht geschonken moeten worden aan de gevolgen van zuivering van het percolaat (waarbij verontreinigd zuiveringsslib wordt gevormd) en van de lozing op het oppervlaktewater van gezuiverd percolaat.

Bij een en ander dient afzonderlijk aandacht te worden besteed aan de gevolgen voor bedrijven en instellingen in de omgeving die gebruik maken van het oppervlaktewater.

7.5 Biotische aspecten

De beïnvloeding van vegetatietypen en fauna-biotopen door een afvalverwerkingslocatie kan op verschillende wijzen gebeuren:

- door ruimtebeslag van de verwerkingsplaats zelf en van wegbermen door wegverbreding en afvaltransport;
- door rustverstoring (geluid, stof, zwerfvuil);
- door verontreiniging en eutrofiëring van de bodem, grond- en oppervlaktewater van de omgeving;
- door het aantrekken van bepaalde soorten vogels zoals meeuwen en kraaiachtigen, die het bestaande evenwicht kunnen verstoren (b.v. bemestende werking van uitwerpselen en predatie op andere vogelsoorten).
- door uitzaaïng van op de stortplaats groeiende planten.

Het is van belang dat niet alleen wordt gelet op de beïnvloeding van actuele waarden, maar ook op de invloed op ontwikkelingspotenties: welke mogelijkheden worden afgesneden, welke ontstaan?

7.6 Landschap en cultuurhistorische aspecten

De realisering van een afvalverwerkingslocatie betekent het toevoegen van een nieuw element in de bestaande geomorfologische, cultuurhistorische en visuele structuur. De aard van het nieuwe element wordt bepaald door de voorgestelde wijze van inpassing (verbergen/verweving met het bestaande landschap - bijvoorbeeld door een opzet in afzonderlijk afgescheiden deelstorten - herkenbaar maken of zelfs accentueren) zulks in samenhang met de vormgeving en afwerking volgens een op te stellen stort- en inrichtingsplan. In verband met een verantwoorde afweging van de bij realisering optredende effecten op het landschap is het belangrijk reeds in het MER over een schets te beschikken die de toekomstige vorm globaal aangeeft. Het totale stortvolume en de te kiezen verwerkingsmethoden moeten dan, eventueel in de vorm van verschillende varianten, bekend zijn. Verder is het van belang de afvalverwerkingslocatie niet alleen op zichzelf te beschouwen maar in een wijder studiegebied. Op deze wijze kunnen de gevolgen voor de onderlinge samenhang, de diversiteit, de gaafheid en de zeldzaamheid van de betrokken landschappelijke elementen duidelijk worden.

7.7 Lucht

Door de afbraak van afval bij storten en composteren worden gassen gevormd die aanleiding kunnen geven tot stank. In verband hiermee ware in het MER een geurverspreidingsmodel toe te passen, uitmondend in een kaart waarop onder nader omschreven weersomstandigheden, de frequentie van voorkomen (per jaar), de piekbelasting van bepaalde geurconcentraties en de ruikbaarheidsgrens wordt weergegeven. Aangegeven zal moeten worden in welke mate in de omgeving stankoverlast zal optreden. Vermindering van het stankprobleem kan gebeuren door middel van gasonttrekking met affakeling of eventueel nuttig gebruik van dit stortgas, dagelijkse afdekking en het weren van stankverspreidende afvalstoffen.

Bij het storten en compacteren kan, vooral bij droog en winderig weer, emissie van stof optreden. Ook bij het in bedrijf zijn van een puinbrekerinstallatie kunnen stofemissies optreden. Omvang en verspreiding van de stofemissies dienen te worden beschreven.

Tevens dient globaal de verwachte beïnvloeding van de luchtkwaliteit door het voor de afvalverwerkingslocatie bestemde verkeer te worden aangegeven.

Bij een en ander dient afzonderlijk aandacht te worden besteed aan bedrijven en instellingen in de omgeving, die bijzonder gevoelig zijn voor luchtverontreiniging en stof.

7.8 Geluid

Door het te gebruiken materieel zoals een puinbreker, compactors, aan- en afrijdende afvaltransportwagens op de verwerkingslocatie en langs de wegen en de verdere gebruikte apparatuur wordt geluid geproduceerd. De geluidhinder die ten gevolge van de realisering en het gebruik van de afvalverwerkingslocatie kan optreden, zal zowel ten aanzien van stedelijke als landelijke woonomgeving alsook natuur- en recreatiegebieden geschetst moeten worden.

7.9 Volksgezondheid, veiligheidsaspecten en zwerfvuil

De verwerking van afval kan door het optreden van ongedierte (ratten, insecten) gevaar opleveren voor de gezondheid van mens en dier. Verontreiniging van grond- en oppervlaktewater kan de winning van drinkwater door bedrijven en particulieren en de voorziening van water voor de landbouw beïnvloeden. Door de vorming van methaangas in gestort afval is brandgevaar aanwezig. Deze gevaren voor de volksgezondheid en de veiligheid worden geminimaliseerd bij een strikte toepassing van de regels van de Richtlijn gecontroleerd storten op het beheer van afvalstortplaatsen en eventueel toepassing van verdergaande methoden. Er kunnen echter tekorten optreden in de deugdelijkheid en het beheer van de voorzieningen bij het gecontroleerd storten. Deze tekortkomingen dienen in het MER belicht te worden door een risico-schatting.

Andere veiligheidsrisico's schuilen in de toename van de verkeersintensiteit op aan- en afvoerwegen. Afval dat van transportwagens valt op aanvoerwegen kan de verkeersveiligheid ook beïnvloeden, terwijl zwerfvuil verspreid door afvaltransportwagens en door de wind een belasting kan vormen voor de omgeving van de verwerkingsplaats.

7.10 Belevingsaspecten en recreatie

De realisering van de afvalverwerkingslocatie kan een negatieve invloed uitoefenen op de beleving van de omgeving door omwonenden, werkenden en recreanten vanwege emissies van geluid, stank en van visuele hinder van de afvalverwerkingsinstallatie of zwerfvuil. Het MER dient een globale inschatting van deze effecten te bevatten.

7.11 Indirecte effecten en gevolgen van volgactiviteiten

In het MER behoren de indirecte effecten en de mogelijke milieu-effecten, die het gevolg kunnen zijn van eventuele volgactiviteiten van de realisering van de afvalverwerkingslocatie aangeduid te worden. Hierbij dient tevens een indicatie te worden gegeven van de mogelijke gevolgen van de aanleg van een afvalverwerkingslocatie als min of meer industriële activiteit in het landelijk gebied ten noorden van de Overijsselse Vecht.

8. VERGELIJKING VAN DE ONDER PARAGRAAF 7 AANGEDUIDE TE VERWACHTEN ONTWIKKELING VAN HET MILIEU MET DE BESCHREVEN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU VAN ELK VAN DE IN BESCHOUWING GENOMEN ALTERNATIEVE OPLOSSINGEN

De alternatieven moeten, althans wat hun milieu-aspecten betreft, in relatie worden gezien tot de autonome ontwikkeling van het milieu als referentiekader, waarbij ook normen en streefwaarden van het milieubeleid moeten worden beschouwd. Bij dit laatste dient te worden bedacht dat de eisen voor een goed milieubeheer dikwijls verder gaan dan die welke uit een oogpunt van milieuhygiëne (strikt) noodzakelijk zijn. Overige aandachtspunten bij dit onderdeel van het MER kunnen zijn:

- in welke mate de initiatiefnemer bij elk van de alternatieven denkt zijn doelstelling te zullen en kunnen verwezenlijken;
- een beschouwing van de positieve en negatieve gevolgen van ieder alternatief en het belang daarvan voor de verschillende betrokkenen;
- een voorkeursvolgorde van de alternatieven per milieu-aspect;
- een beschouwing van de globale kostenvergelijking van de in beschouwing genomen alternatieven (niet verplicht in het kader van m.e.r.).

9. OVERZICHT VAN DE LEEMTEN IN KENNIS EN EVALUATIE ACHTERAF

Een overzicht van de leemten in kennis en informatie die na de analyses van de milieu-effecten zijn overgebleven en die tot onvolledigheid leiden moet in het MER worden opgenomen, evenals de redenen waarom deze leemten zijn blijven bestaan. Daarbij kunnen ook vermeld worden:

- onzekerheden en onnauwkeurigheden in de voorspellingsmethoden en in gebruikte invoergegevens (b.v. inventarisaties en karteringen);
- andere kwalitatieve en kwantitatieve onzekerheden met betrekking tot milieu-gevolgen op korte en langere termijn, mede gezien de technische onzekerheden vanwege onbekendheid met de effectiviteit van isolatiemaatregelen bij stortplaatsen;
- gebrek aan bruikbare voorspellingsmethoden.

De vastgestelde leemten in kennis en informatie kunnen worden gezien als onderwerpen van voortgaande studie en behoren mede te worden betrokken bij een in concept op te stellen evaluatieprogramma van de daadwerkelijk optredende gevolgen voor het milieu. Deze nazorg die eveneens onderdeel vormt van m.e.r. kan gecombineerd worden met het programma van maatregelen voor de controle en nazorg als bedoeld in de Richtlijn gecontroleerd storten.

10. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

Het MER zal de probleemstelling, het doel en de gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en varianten daarvan duidelijk en objectief dienen te behandelen. Dit ten behoeve van de besluitvorming en om de betreffende milieu-aspecten bereikbaar en begrijpelijk te maken voor alle betrokkenen. In het MER moet worden ingegaan op de bij de betrokkenen levende vragen omtrent het voornemen.

Het MER zal worden gepresenteerd als onderdeel van de vergunningaanvraag. Hierbij zal het MER als afzonderlijk document herkenbaar moeten zijn.

Verder gelden voor de presentatie van het MER de volgende aandachtspunten:

- In het MER moeten keuze-elementen, die bepalend zijn geweest bij de opstelling, duidelijk naar voren worden gebracht.
- Het MER moet voorzien zijn van een samenvatting, die goed is afgestemd op de inhoud van het MER.
- Toelichtende informatie kan in bijlagen behorende tot het MER worden opgenomen. Daartoe kunnen ook behoren een verklarende begrippenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst.

11. SAMENVATTING VAN HET MER

In de samenvatting van het MER of van de vergunningaanvraag als het MER daarin is opgenomen, zal kort en overzichtelijk de kern van de belangrijkste onderdelen van het MER moeten worden weergegeven. Wat betreft de onderlinge vergelijking van de alternatieven kan dit b.v. gebeuren met behulp van tabellen, figuren en kaarten.

De samenvatting dient aan bevoegd gezag en aan een zo breed mogelijk publiek voldoende inzicht te geven voor de beoordeling van het MER en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven.

Ten aanzien van de opstelling van de samenvatting van het MER verdient het aanbeveling om de intenties van de wet scherp naar voeren te doen brengen. Deze intenties zijn:

- Motivering van het belang van het voornemen.
- Keuze en motivering van de redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven en varianten, waaronder het alternatief waarbij de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu worden toegepast.
- Beschrijving van de uitgangssituatie van het milieu (mede ten behoeve van de evaluatie achteraf).
- Zo objectief mogelijke beschrijving en voorspelling van de effecten van de verschillende varianten.
- Vergelijkende beoordeling van de varianten tegen de achtergrond van normen en uitgangspunten van het milieubeleid.

B I J L A G E N

BEHORENDE BIJ
HET ADVIES VOOR RICHTLIJNEN MILIEU-EFFECTRAPPORT
AFVALVERWERKINGSLOCATIE DE MARSEN

PROVINCIE OVERIJSEL

Milieu-effectrapportage afvalverwerkingssterrein De Marsen in Zwolle

Voor het realiseren van een centrale verwerkingsinrichting voor afvalstoffen in het gebied De Marsen in Zwolle is onder meer een vergunning ingevolge Afvalstoffenwet en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren nodig. Sinds kort is het wettelijk verplicht besluiten op aanvragen tot voornoemde vergunningen voor een dergelijke locatie vooraf te laten gaan door opstelling van een milieu-effectrapportage.

Initiatiefnemers voor het opstellen van een dergelijk rapport zijn het Samenwerkingsgebied afvalverwijdering Regio IJsseldelta en het gemeentebestuur van Zwolle. Gedeputeerde Staten van Overijssel zijn bevoegd gezag voor wat betreft de vergunningverlening ingevolge de Afvalstoffenwet en het Zuiveringschap West-Overijssel ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. In de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne staan de procedurele en inhoudelijke eisen waaraan bij de opstelling van een milieu-effectrapportage voldaan moet worden. Coördinatie van de voorbereiding en de behandeling van de milieu-effectrapportage vindt plaats door gedeputeerde staten van Overijssel. Als eerste stap in de procedure hebben de initiatiefnemers bij gedeputeerde staten van Overijssel een 'startnotitie' ten behoeve van de milieu-effectrapportage ingediend.

De 'startnotitie' bevat het voornemen (de plannen) van de afvalverwerkende activiteiten op De Marsen. In die notitie is tevens aangegeven welke aspecten en alternatieven in de milieu-effectrapportage zouden moeten worden betrokken. Gedeputeerde staten moeten vervolgens de richtlijnen vaststellen.

In die richtlijnen worden bepaald welke aspecten en alternatieven uiteindelijk in de milieu-effectrapportage moeten worden meegenomen, respectievelijk onderzocht. Gedeputeerde staten maken voor de opstelling van die richtlijnen gebruik van wettelijk vereiste adviezen. Over het geven van de richtlijnen moet een ieder in de gelegenheid worden gesteld opmerkin-

gen te maken. Na vaststelling van de richtlijnen moet de initiatiefnemer op basis daarvan de milieu-effectrapportage opstellen. Ook over die rapportage kan een ieder te zijner tijd opmerkingen maken. De milieu-effectrapportage beoogt niet het overdoen van het locatie-onderzoek; evenmin wordt de locatiekeuze-problematiek er in betrokken. Het rapport is onderdeel van de uitwerking van het genomen locatiebesluit ten behoeve van het aanvragen van genoemde vergunningen.

Van 12 oktober t/m 11 november 1987 kunnen opmerkingen ten behoeve van de opstelling van de richtlijnen schriftelijk worden ingediend bij Gedeputeerde Staten van Overijssel, Postbus 10078, 8000 GB Zwolle.

De 'startnotitie' kan op de volgende plaatsen tijdens kantooruren worden ingezien:

kantoor Regio IJsseldelta, Badhuiswal 3, Zwolle;

gemeentehuis Zwolle, Grote Kerkplein 1, Zwolle;

gemeentehuis Dalfsen, Burg. van Bruggenplein 1, Dalfsen;

gemeentehuis Nieuwleusen, Westeinde 2, Nieuwleusen.

De 'startnotitie' is, evenals een inspraakversie, opvraagbaar bij het Samenwerkingsgebied afvalverwijdering Regio IJsseldelta (telefoon: 038-219822).

Op donderdag, 15 oktober 1987 wordt door genoemde instanties een informatiebijeenkomst gehouden. Daarbij zal toelichting worden gegeven op de procedures met betrekking tot de milieu-effectrapportage en op de inhoud van de 'startnotitie'. Tevens is er gelegenheid tot een gedachtenwisseling. De informatiebijeenkomst begint om 19.30 uur in het provinciehuis, Luttenbergstraat 2 in Zwolle.

provincie overijssel

Aan de commissie voor de milieu-
effectrapportage
t.a.v. de heer R. Klerks
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk MMI87/1271	bijl. 2	datum 7 oktober 1987
onderwerp milieu-effectrapportage De Marsen.		int. hr./rvw. Boerman		doorkiesnummer 251460

02. OKT. 1987

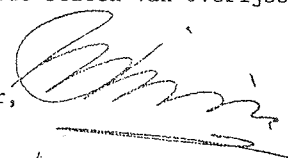
Overeenkomstig het bepaalde in artikel 41, lid 1, van de Wet algemene bepalingen milieuhygiëne, doen wij u hierbij toekomen een exemplaar van de "startnotitie" ten behoeve van de milieu-effectrapportage centrale verwerkingsinrichting afvalstoffen De Marsen. De notitie is door ons op 1 oktober 1987 ontvangen.

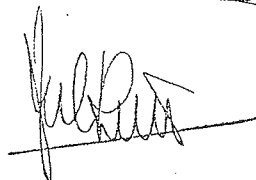
Wij verzöeken u ons conform artikel 41, lid n, van genoemde wet advies uit te brengen en wel voor 7 december 1987.

Een exemplaar van de bekendmaking doen wij u hierbij ter kennisneming toekomen. Voor de goede orde delen wij u nog mee dat als datum voor overleg met u en overige betrokkenen is bepaald: woensdag 11 november 1987, om 15.00 uur, kamer 5.21 (kantoorgedeelte) van het Provinciehuis in Zwolle.

coll. J^s

Gedeputeerde staten van Overijssel,

voorzitter,

griffier,

	Commissie voor de milieu-effectrapportage	
Ingekomen:	9 OKT. 1987	
Nr.:	902-87	
Dossier:	153 - 26	kl

BIJLAGE 3

SAMENSTELLING VAN DE WERKGROEP VAN DE COMMISSIE VOOR DE MILIEU-EFFECTRAPPORTAGE

De werkgroep van de Commissie voor de milieu-effectrapportage die het onderhavige advies voor richtlijnen voor de inhoud van het milieu-effectrapport inzake de afvalverwerkingslocatie de Marsen te Zwolle heeft opgesteld, staat onder voorzitterschap van drs. H.G. Ouwerkerk

In de werkgroep hebben voorts zitting:

- dr.ir. J. Hoeks, wonende te Wageningen
- ir. B.G. Kreiter, wonende te Putten
- ir. D.L.H. Slebos, wonende te Baambrugge
- drs. P. Winkel, wonende te Voorschoten

drs. R.L.J.M. Klerks is als secretaris van de werkgroep opgetreden.

BIJLAGE 4

LIJST VAN INSPRAAKREACTIES OP DE STARTNOTITIE

Nr.	Datum	Persoon of instantie	Datum van ontvangst Cie m.e.r.
1.	041187	J. v.d. Berg te Zwolle	111187
2.	051187	Stichting Milieuraad Zwolle	111187
3.	111187	Ministerie van Landbouw en Visserij, Natuur en Milieuaangelegenheden IJsselstreek	111187
4.	101187	Streekvereniging Marsen/Berkummerbroek te Zwolle	171187
5.	101187	Waterschap de Noorder Vechtdijken te Zwolle	171187
6.	061187	M. Hageman, Zwolle	171187
7.	111187	Natuur en Milieufederatie Overijssel, Zwolle	171187